



Ara ararauna po pobodání divokými včelami

kost, apod.), vždy hrozí bakteriální infekce a nekróza rány. Právě proto, že je ptačí kůže tenká a není moc elastická, může být rekonstrukce větších ran celkem problém, hrozí prořezávání stehů a špatné hojení okrajů rány kvůli velkému tahu.

Na holé kůži hlavy, především v okolí očí, můžeme při **kožní formě neštovic** pozorovat nejrůznější krusty a plaky. Toto onemocnění se objevuje u kanárů hlavně na podzim a v zimě. Ojedinele se vyskytují změny i na nohách. Jde o virové onemocnění (poxvirus), u kterého neexistuje specifická léčba. Dříve se popisovaly neštovice i u agapornisů a amazoňanů, ale šlo o ptáky z dovozu, takže v současnosti je toto onemocnění u papoušků spíše vzácné.



Kůže a kožní deriváty – fyziologie a patologie (1)

Kůže

Kůže ptáků je mnohem tenčí a křeččí než u savců. Úplně v ní chybí potní žlázy a mazové žlázy jsou jen na 3 místech (kostrční mazová žláza – uropygeální, mazové žlázy v zevním zvukovodu a mazové žlázy v kloace). Kůže obsahuje peřové folikuly, ze kterých roste peří. Nervová zakončení v kůži inervují především tyto peřové folikuly, ale kůži jako takovou minimálně. Ptáci jsou tedy velmi citliví na dotek a jsou schopni zaznamenat i mírnou změnu polohy pera, ale

v místech bez peří je kůže jen málo citlivá (míněno na těle, nahé tváře arů a arating jsou velmi citlivé). Také jakékoli trhání peří je z tohoto důvodu velmi nepříjemné a bolestivé. Na několika místech je ptačí kůže v podstatě přirostlá ke kostěnému podkladu – na koncích křídel, nohách, na chodidlech. Ptačí kůže je oproti savčí velmi nepružná, což je dáno i tenkou vrstvou podkoží.

Tržné a řezné rány by se u ptáků měly řešit okamžitě, protože i když není poškozena tkáň pod kůží (sval,

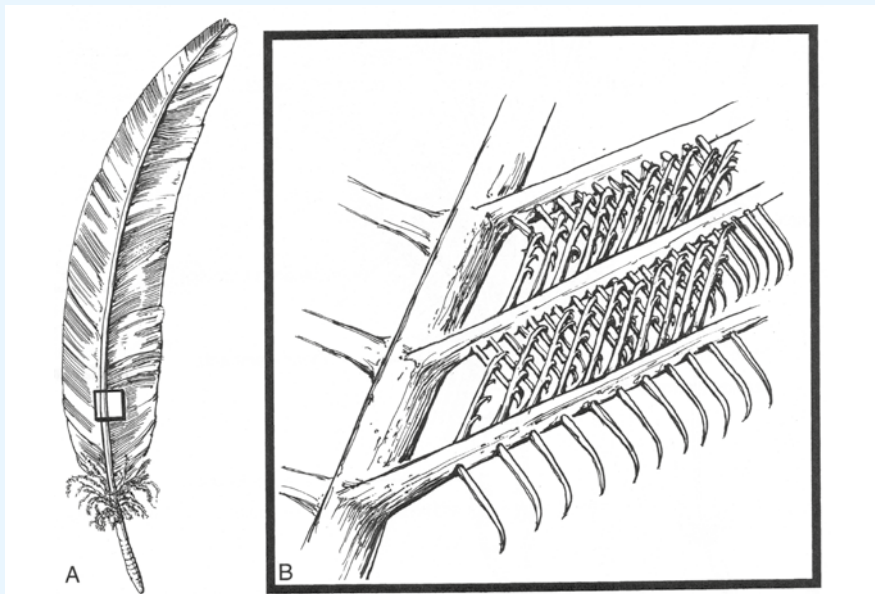
Na krku ručně dokrmovaných mláďat můžeme někdy vidět **popálení** v důsledku krmení horkou nebo nestejnoměrně ohřátou směsí (z mikrovlánek). Popálená sliznice volete znekrutizuje a nekróza postupuje až na kůži, kde se mohou vytvořit píštěle. Z těch pak vytéká další krmení a obsah volete a znečišťuje peří na krku, což je často jediný viditelný příznak tohoto stavu. Řešení je chirurgické.

Kvasinkové infekce se mohou objevit nejen v zažívacím aparátu, ale i na kůži. U papoušků (infekce byla popsána u korel a eklektů) je většinou postižena oblast hlavy, u krůt a vodní drůbeže pak okolí kloaky. Léčba se provádí antimykotiky, ale diagnostika bývá obtížná, protože je nutné vyloučit jiná, podobně se projevující onemocnění.

Dermatitida (zánět kůže) agapornisů může vést až k rozvoji kožních vředů. Dochází k němu hlavně v podpaží, v dolní části zad a na stehnech. Příčina zatím není přesně známa, může souviset s giardiózou, nedostatkem vitamínu E a nevyváženou stravou a léčba je symptomatická. Bohužel jde o velmi svědivé onemocnění, ptáci se často poškozují sami, stav kůže se tak rapidně horší a dochází k sekundární bakteriální infekci. Ačkoli je toto onemocnění nejčastější u agapornisů, popsáno bylo i u ama-



Kožní forma neštovic u kanára



Detail fascinující strukturami pera

zoňanů, korel, kakaduů a papoušků rodu *Brotogeris*.

U volnoletců a vzácněji i u ptáků z voliér hrozí **napadení bodavým hmyzem** a zvláště napadení vosami nebo včelami může být pro papoušky i smrtelné. Týká se to hlavně druhů s nahými lícemi, po bodnutí dochází k zarudnutí, otoku a může se rozvíjet i šok. Pokud došlo k vícečetnému bodnutí, je důležitý včasný zásah, na místě je lokální chlazení a okamžité vyhledání veterinárního lékaře, který se věnuje ptákům. Také chovatelé by toto riziko neměli podceňovat a kvůli vosám a sršňům by měli likvidovat zbytky nesněženého sladkého ovoce z voliér.

Kostrční mazová žláza (uropygeální) má vývod těsně nad ocasem a většinou u jejího ústí najdeme spe-

ciální peříčka tvořící jakýsi štěteček. Mastný sekret této mazové žlázy slouží k ochraně peří, jeho čištění a konzervaci, má úlohu v metabolismu vitamínu D a ptáci si jej při péči o peří roztírají po celém těle. Tato žláza je velmi důležitá u vodních ptáků (její sekret zajišťuje nesmáčivost peří), ale u mnoha druhů zcela chybí, mimo jiné i u amazoňanů.

Záněty uropygeální žlázy jsou velmi nepříjemné, většinou svědí, ptáci si ji koušou a žláza pak i krvácí. Může jít o bakteriální infekci, ucpaní, abscedaci, ale i o nádorové změny, kdy je nutné její chirurgické odstranění.

MVDr. Jana Leimerová
Zábřeh na Moravě
leimerova@veterinazabreh.cz

Foto: autor

NOVÁ Exota

Časopis pro chovatele exotického ptactva

Vydavatel: Mgr. Jan Sojka
Zahradní 15, 783 35 Horka nad Moravou
e-mail: info@novaexota.eu
www.novaexota.cz, www.novaexota.eu
IČ: 73162086

Inzerce, objednávky a distribuce
Tel.: +420 739 009 276, +420 585 378 340

REDAKČNÍ RADA ČASOPISU Nová EXOTA
Šéfredaktor: Mgr. Jan Sojka

Zástupce šéfredaktora pro ČR
Mgr. Lubomír Tomiška

Zástupce šéfredaktora pro SR
Pavel Forisch, Marek Buranský

ODBORNÁ REDAKČNÍ RADA
RNDr. Bc. Jaromír Vachutka
ptáci obecně a systematika ptáků

Ing. Josef Nožička
jíhoameričtí papoušci

Petr Zeman
afričtí papoušci

Emil Antonín
australští papoušci, mutace

Milan Habrcetl
andulky

Bc. Martin Papač, Walther Wiener
genetika ptáků

Lubomír Veselý, Mgr. Radomír Veselý
kanáři, evropské ptactvo, kříženci

MUDr. Michal Straka
drobní exoti

Jaroslav Němec
vodní drůbež

Zbyněk Laube
holubi a bažanti

Ing. Vladimír Vondra, Ing. Vít Vojtíšek
fotografie

MVDr. Lubica Nečasová, MVDr. Jana Leimerová
veterinární poradna

ADRESA REDAKCE
Časopis Nová EXOTA
Zahradní 15, 783 35 Horka nad Moravou
Tel.: 739 009 276
e-mail: sojka@novaexota.eu
(na tuto adresu zasílejte své příspěvky do časopisu)

Pavel Forisch
J. C. Hronského 22, 831 02 Bratislava
Tel.: 0244 251 871, 0918 942 085

Marek Buranský
Podzámska 7, 940 61 Nové Zámky
Tel.: 0903 481 000

Grafický návrh: Časopis Nová EXOTA
Registrace: MK ČN E13209
ISSN: 1213 6549

Rozšiřují společnosti:
PNS, a. s.
Mediaprint & Kapa, a. s.

Foto na titulní straně:
Andulka vlnkovaná
(*Melopsittacus undulatus*)
Foto: Ben Pierce

Za obsah a původnost příspěvků odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo na krácení či úpravu příspěvků. Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí.

www.novaexota.cz, www.novaexota.eu



cs-cz.facebook.com/Nová-Exota-
časopis-124158380948808/timeline

Veterinární ambulance U SVATÉ BARBORY



MVDr. Jana Leimerová
Komenského 18a, 789 01 Zábřeh
e-mail: leimerova@veterinazabreh.cz

veterinární ambulance
pro psy, kočky, plazy,
malé hlodavce,
králíky, fretky
a exotické ptactvo

